

Kristýna Vaňková: **Filmová adaptace povídky Valérie a týden divů**

Posudek školitele bakalářské diplomové práce na KDS FAMU.

Diplomantka v úvodu deklaruje, že se bude zabývat shodami a rozdíly mezi literární předlohou, scénářem a filmem, zvláště v motivech, týkajících se ženství, panenství a sexuality a snovostí v jejich pojednání. Těmi se ovšem zabývá až v druhé, tzv. praktické části práce a ve skutečnosti se tam zabývá problémem filmového omlazení postavy Valérie, hranicemi intimity, dospívání, panenství a sexu, oběti a kontrastem mezi světským a církevním. V první, tzv. teoretické části se zabývá formulováním základních historických vztahů, tedy představením části díla Vítězslava Nezvala, jeho vztahy k Devětsílu, Surrealistické skupině v ČR a jeho praktickou činností v oblasti filmové scenáristiky. Bohužel se tu nezmiňuje o Karlu Teigem, s nímž Nezval surrealistickou skupinu zakládal, a z těch, kteří podepsali manifest surrealismu, naopak zcela zbytečně jmenuje Jaroslava Ježka a Jindřicha Honzla, pro jejichž tvorbu neměl téměř žádný význam. Nevím, zda tuší něco o skutečné podobě surrealismu v ČR a významu jeho hlavních postav, byť čerpala v této oblasti z celkem solidního zdroje. Poté se zde věnuje představení čs. nové vlny šedesátých let a v závěru vzniku filmové adaptace Jaromila Jireše a Ester Krumbachové. Zde se ovšem odvolává na citace z knihy Petera Hamese Čs. nová vlna, kde se ale píše o hotovém filmu a jeho interpretaci, o problematice scenáristické adaptace zde přirozeně nepadne ani slovo. Při charakteristice chruščovovského „tání“ zmiňuje odstranění symbolických mumifikovaných těl Stalina a Gottwalda, ale nezmíní pro Prahu a novou vlnu zásadní odstranění Stalinova pomníku na Letné, typicky reflektované v Juráčkově filmu Postava k podpírání.

První část prakticky tvoří něco přes polovinu textu práce (13 s.) a autorka si tím zbytečně ubírá místo na tu část podstatnější. Totéž lze říci i o rozsáhlém popisu děje literární předlohy (3 s.), z něhož by stačily charakteristiky motivů, jimiž se v další části bude zabývat. Předlohu také i v názvu nazývá povídkou, ačkoliv jde vlastně o novelu, jak typem, tak rozsahem. Možná by bylo účinnější, kdyby se v teoretické části zabývala alespoň dílčím způsobem teorií a praxí adaptace literárního díla na dílo filmové a stavěla druhou část na těchto základech.

V druhé části (12 s.) se ve čtyřech oddílech vcelku zajímavě zabývá zmíněnými motivy, bohužel ve dvou z nich prakticky zcela mizí rozlišování mezi literárním scénářem a filmem, o předloze ani nemluvě. Výpovědní hodnota práce se tím prudce snižuje. Navíc zde až na jednu výjimku nebere v potaz rozdíly mezi pojetím adaptace ve scénáři literárním a technickém, který navíc nazývá scénářem filmovým. Ve třetím ročníku by studentka scenáristiky snad měla znát alespoň základní terminologii svého oboru. Je ale pravděpodobnější, že je to důsledkem rychlostní výroby práce, již nasvědčují i časté překlepy (m.j. „Pavel“ Hames místo „Peter“ na s. 32), neobratně stavěné a někdy i defektní věty s vynechanými slovy.

Kromě slušné analýzy motivů, jejichž výběr ovšem zdůvodňuje mimořádně stručně, bych chtěl ocenit to, že literární scénář obratně získala i v době uzavření knihoven a archivů, což práci samozřejmě ztěžovalo. Měla ovšem k dispozici scénář technický a diáře Krumbachové ještě z doby, kdy se mnou pracovala na kapitole o televizní práci Krumbachové v knize 5 ½

scénáře Ester Krumbachové, která nyní vyšla v NAMU. V té době také pracovala s ostatními materiály z pozůstalosti Krumbachové. Poctivě a včas také se mnou konzultovala výběr tématu práce. Druhá konzultace nad první podobou textu proběhla koncem února 2021, těsně před prvním termínem odevzdáním práce, což jí umožnilo zapracovat jen některé připomínky. Samotný Závěr je přehledný, byť příliš stručný a navíc se v něm autorka zabývá i možným zdůvodněním toho, proč Krumbachová, jako spoluautorka literárního i technického scénáře nakonec byla s hotovým filmem spokojena jen málo, což spíše než do závěry by mohlo patřit do samostatné kapitoly.

Orientaci v práci také ztěžuje fakt, že v ní patrně díky opomenutí chybí Obsah. Jinak práce v základní míře splňuje požadavky na diplomovou práci, která kromě Obsahu obsahuje všechny formální náležitosti, byť by neškodila i možná obrazová příloha, ať již snapshotů z filmu nebo reprodukce některých stran scénáře.

Mohu tedy práci doporučit k obhajobě a hodnotit ji někde mezi stupni C a D.

Prof. PhDr. Jan Bernard, CSc.

24. 8. 2021